

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА КРИМІНОЛОГІЇ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА

ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК СУСПІЛЬНА ПРОБЛЕМА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ В УКРАЇНІ

Матеріали Всеукраїнської студентської наукової конференції

(Харків, 4 листопада 2016 року)

У двох томах

За редакцією *А. П. Гетьмана, Б. М. Головкина*

Том 2

Харків
«Право»
2016

УДК 343.988
ББК 67.9(4УКР)61
3-68

Редакційна колегія:

д-р юрид. наук, проф. Б. М. Головкін (голова);
канд. юрид. наук, доц. К. А. Автухов (відповідальний секретар);
канд. юрид. наук, доц. В. В. Пивоваров;
канд. юрид. наук, доц. М. В. Романов;
д-р юрид. наук, проф. О. Ю. Шостко;
канд. юрид. наук, асист. О. В. Новіков

Злочинність як суспільна проблема та шляхи її вирішення в Україні : матеріали Всеукр. студ. наук. конф., м. Харків, 4 листоп. 2016 р. : у 2 т. / за заг. ред. А. П. Гетьмана, Б. М. Головкіна. – Т. 2. – Х. : Право, 2016. – 194 с.

ISBN 978-966-937-086-0

ISBN 978-966-937-088-4 (т. 2)

ISBN 978-966-937-088-4 (т. 2)
ISBN 978-966-937-086-0

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
© Видавництво «Право», 2016

Список літератури

1. Давиденко М. Л. Кримінологічна характеристика злочинів у сфері інтелектуальної власності [Електронний ресурс] / М. Л. Давиденко, Л. В. Новикова // Форум права. – 2009. – № 1. – С. 123–129. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2009-1/09dmlciv.pdf>.
2. Давиденко М. Л. Поняття та значення кримінологічної характеристики злочинів, пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності / М. Л. Давиденко // Від громадянського суспільства до правової держави : тези II Міжнар. наук.-практ. конф. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2007. – С. 345–347.
3. Новіков О. В. Основні риси осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності / О. В. Новіков // Форум права. – 2013. – № 3. – С. 428–434.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. І. О. Христич

*А. А. Тертична,
студентка 7 групи 5 курсу Інституту прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
м. Харків*

ДО ПИТАННЯ ПРО ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

У кримінології проблема злочинності неповнолітніх є завжди актуальною, оскільки від її розв'язання залежить стан загальнокримінальної та рецидивної злочинності у майбутньому. Злочинність неповнолітніх є загальним поняттям, яке охоплює випадки, коли злочини вчинено особами від 14 до 18 років [1, с. 367].

Характеризуючи тенденції розвитку зазначеного різновиду злочинності, слід розпочати з того, що якщо раніше «підліткова» злочинність була в основному вуличною, частіше обмежувалася крадіжкою та злочинами з хуліганськими мотивами, то на сьогодні вона стала більш організованою і груповою. Значної популярності набуває вчинення неповнолітніми таких злочинів, які раніше вчинялися лише дорослими, наприклад, розповсюдження наркотиків, сутенерство, проведення незаконних операцій з валютою та цінними паперами тощо.

Що стосується рівня злочинності неповнолітніх, то за даними офіційної статистики Генеральної прокуратури України у 2013 р. було обліковано 8781 кримінальних правопорушень вчинених неповнолітніми або за їх участю, у 2014 р. – 7467, у 2015 р. – 7171. Таким чином, слід погодитися з думкою професора Б. М. Головкина, що за останніх десять років рівень злочинності неповнолітніх знизився у понад 3,5 разу. Починаючи з 2010 р. встановилася стійка тенденція до зниження кримінальної активності дітей в Україні за багатьма кількісними та якісними показниками вимірювання. Це пояснюється, на думку дослідника, новою державною політикою у сфері захисту прав дітей, змінами в системі ведення єдиного обліку кримінальних правопорушень, зменшення кількості постійного населення у віці 14–17 років, зміною структури інтересів та способу життя сучасного покоління дітей та деякими іншими чинниками [2, с. 207–209].

Детальний аналіз тенденцій злочинності неповнолітніх свідчить також про зниження віку вчинення злочинів, зростання питомої ваги злочинців 14–15 років. Зростає кількість злочинів, вчинених неповнолітніми у стані сп'яніння, у результаті чого зростає їх жорстокість, зухвалість та цинізм.

У структурі злочинності неповнолітніх переважають такі видів злочинів, як крадіжки, хуліганства, грабежі та незаконне заволодіння транспортними засобами. Зокрема, крадіжки залишаються найпоширенішими видами в структурі злочинності неповнолітніх. Їхня питома вага щорічно коливається у межах від 40% до 67% [3, с. 206]. У структурі злочинності неповнолітніх

грабежі становлять 8–18%; розбої – відповідно 2–4%; шахрайства – 2–3%. Від 3% до 5% – незаконні заволодіння транспортними засобами. При цьому варто звернути увагу на те, що останнім часом намітилася небезпечна тенденція щодо зростання частки незаконного заволодіння саме автомобілями, з-поміж усіх незаконних заволодінь транспортними засобами [4, с. 295].

Підсумовуючи наведене, а також враховуючи сучасну соціально-економічну кризу в Україні, слід зробити висновок про те, що злочинність неповнолітніх зменшується лише за даними офіційної статистики. Це пояснюється тим, що зростає рівень її латентності, адже реальних підстав для зменшення рівня цієї злочинності нема.

Список літератури

1. Кримінологія : підручник / В. В. Голіна, Б. М. Головкін, М. Ю. Валуйська та ін. ; за ред. В. В. Голіни, Б. М. Головкіна. – Х. : Право, 2014. – 440 с.
2. Головкін Б. М. Злочинність неповнолітніх як суспільна проблема / Б. М. Головкін // Проблеми законності. – 2016. – Вип. 133. – С. 204–217.
3. Якімова С. В. Кримінологія: Загальна та Особлива частини : підручник / С. В. Якімова, Н. Є. Маковецька, О. М. Омельчук. – Хмельницький : Хмельн. ун-т управління та права, 2014. – 442 с.
4. Якімова С. В. Особливості кримінологічної характеристики злочинів неповнолітніх / С. В. Якімова // Вісн. Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – 2015. – № 827. – С. 293–299.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, асист. О. В. Новіков

*А. О. Тімохіна,
курсант 307 навчальної групи 3 курсу навчально-наукового інституту № 1
факультету № 1 Національної академії внутрішніх справ,
м. Київ*

БЕЗРОБІТТЯ ТА БІДНІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ ЗЛОЧИННОСТІ

В сучасних умовах життя суспільства на сьогоднішній день актуальною проблемою як для України, так і для інших країн світу, є злочинність. Відмінною рисою є саме рівень злочинності та її масштаби, проте об'єднуючою рисою, взагалі виступають фактори, які викликають злочинність. Станом на 2015 р. всього виявлено 565 182 злочини [8]. До причин злочинності ми можемо відносити різні фактори. Серед них вагомим місцем займає такий чинник як безробіття, що призводить до бідності.

Безробіття або стан трудової незайнятості населення створює в Україні об'єктивну основу масового отримання засобів для існування незаконним, зокрема злочинним шляхом, оскільки рівень соціальної захищеності безробітних фактично відповідає межі абсолютної убогості [4].

Вважається, що стабільність у суспільстві піддається серйозному випробуванню, коли різниця між рівнем життя багатих і бідних прошарків населення перевищує 10-кратну величину. В Україні ця різниця сягає 20 і більше разів. Розшарування в українському суспільстві призвело до появи незначного відсотка дуже багатих людей, тоді як значна кількість перебувають за межею бідності. До речі, на одній із прес-конференцій очільниці Національної поліції Хатія Деконайдзе зазначила, що 85% злочинів припадає на людей, у яких немає роботи.

На сьогоднішній день мінімальний прожитковий мінімум доходів громадян становить 1399 гривень, а розмір мінімальної заробітної плати – 1450 грн [1]. Тому через низьку платоспроможність населення зростає рівень крадіжок, розбоїв та грабежів. За даними Генеральної прокуратури